

Jierferslach 2010

FRYSKE AKADEMY

>> lês hjir fierder

It Taalkundich Wurkferbân organisearre yn it ramt fan Oktober Kennis- moanne de fjirde Dei fan de Fryske Taalkunde. Leden fan de Fryske Ried foar Heraldik wurken mei oan de Nije *Encyclopedie van Fryslân* en publisearren artikels oer Fryske famylje- wapens, doarpswapens en grêfsarken yn Ljouwerter tsjerken.

Leden

De Fryske Akademy beneamde acht nije leden **6**. De professoaren Jouke van Dijk en Pim Kooij en dr. Johanneke Liemburg waarden beneamd op grûn fan harren fertsjinsten foar de wittenskip. Dr. Piet Hagen en Jelma Knol waarden beneamd fanwege harren fertsjinsten foar de wittenskip en foar de Fryske kultuer. Op grûn fan harren fertsjinsten foar de Fryske kultuer waarden Klaas Bruinsma en dr. Geart Benedictus beneamd. Jeltje Kingma waard lid fanwege har oan-

hâldende niget oan de wittenskip en de Fryske kultuer. Yn 2010 binne - foar safier bekend - fiif leden fan de Fryske Akademy stoarn. Mei-inoar hat de Fryske Akademy no 369 leden.

Personiel en organisaasje

De Fryske Akademy hie begjin 2010 61 (45,9 fte) meiwurkers yn tsjinst. Oan 'e ein fan it jier wienen dat 60 (45,3 fte): 21 (17,6 fte) wittenskippers, 6 (5,4 fte) promovendy, 14 (8,8 fte) stipeferlieners oan it ûndersyk en 19 (13,5fte) meiwurkers fan Algemeine Saken. By de Fryske Akademy wurken 34 (27,6 fte) manlju en 26 (17,8 fte) froulju.

De ynstelling joech de mooglikheid ta in staaizeplak oan 4 mbû-learlingen, 2 hbû-studinten en 3 wû-studinten.

Eksplottaasjerekkjen

	Realisaasje 2010	Begrutting 2010
Totale baten	€ 4.374.822	€ 3.871.850
Totale lêsten	€ 4.178.583	€ 3.695.299
Eksplottaasjesaldo	€ 196.239	€ 176.551

De Fryske Akademy yn 2010

De Fryske Akademy gong yn 2010 fierder mei it bouwen op de by de fisitaasje yn 2009 as 'zeer goed, hier en daar zelfs excellent' beoardiele punten yn it ûndersyk. Fierder moast de Akademy ek realistysk ynsette op de feroarings dy't har foardogge. Dêrby giet it om sawol bedrigingen as kânsen:

- In struktureel legere lumpsumsubsydye as dat rûsd wie yn 'e mearjierresifers fan it *Masterplan 2007-2012* hie as gefolch dat de fakatueres foar in letterkundich ûndersiker en de bysûndere learstoel foar dat fak net opfolle waarden.
- De resultaten litte sjen dat de produksje heech leit, mei mear omtinken foar de ynternasjonale diminsje. Oer it algemien jildt dat mei in lytsere fêste wittenskiplike stêf yn ferliking mei 2009 rûchwei in ferdûbeling realisearre is fan it oantal *refereed articles*, it oantal haadstikken yn boeken en it oantal 'fakpublikaasjes: rapporten'.
- Provinsjale Steaten seinen in bydrage fan 2,3 miljoen euro ta foar de kosten fan renovaasje en nijbou. Dêrmei komt de folsleine realisasje fan it herstelpead út it *Masterplan 2007-2012* yn 't sicht.

De diskusje oer kânsen en bedrigingen hie as resultaat in nij *Strategysk be-*

liedsplan 2010-2014, mei ambysjes foar de kommende jierren.

Sosjale Wittenskippen

De faggroep Sosjale Wittenskippen hat trije pyllders: meartalichheid, ûnderwiisûndersyk en sosjale duorsumheid.

It faggroepsûnderdiel Mercator Kennisintrum rjochtet him op meartalige regio's dy't te krijen hawwe mei regionale of minderheidstalen.

In nij projekt wie it 'Civil Society Platform to promote Multilingualism for Intercultural Dialogue', dat ynsteld is troch de Europeeske Kommisje. Akademyûndersiker drs. Cor van der Meer is foarsitter fan de projekt-wurkgroep Education.

It Boppeslachprojekt ûndersiket de effekten fan de provinsjale stimulearring fan it basisûnderwiis yn Fryslân. Yn 2010 is ûnder oaren de útgongssituasje fan de skoallen yn kaart brocht.

Op it mêd fan sosjale duorsumheid binne it ûndersyksprogramma *WaddenWelzijn* en de ferkenning 'The Many Faces of Sustainability' yntsjinne.

Bestjoerskundige dr. Piet Hemminga produsearre in ferlykjend-bestjoerskundich ûndersyk fan Europeeske

Leefdydsopbou meiwurkers:

0 (0 fte)	< 25 jier
17 (13,4 fte)	26-35 jier
7 (5,5 fte)	36-45 jier
18 (14,1 fte)	46-55 jier
18 (12,4 fte)	56-65 jier
0 (0 fte)	> 65 jier

Bysûndere learstuollen/lektoraat

De Fryske Akademy hat it bestjoer fan 'e Universiteit fan Leiden it advys foarlein om de beneaming fan prof.dr. Hans Mol op de bysûndere learstoel Fryske Skiednis foar fiif jier fuort te setten.

Oan dyselde universiteit is it útstel dien om de oanstelling fan prof.dr. Rolf Bremmer op 'e bysûndere learstoel Fryske Taalkunde te ferdûbeljen nei 0,2 fte.

Dr. Arjen Versloot is beneamd ta bysûnder hechlearaar Fryske Taalkunde oan 'e Universiteit fan Amsterdam foar 0,2 fte. Dêrneist hat de Fryske Akademy yn oparbeidzjen mei de NHL Hogeschool en Stenden Hogeschool, en mei jildlike stipe fan de Provinsje Fryslân, it lektoraat Frysk en Meartaligens yn Underwiis en Opfieding ynsteld. As lektor is dr. Alex Riemersma beneamd, allyksa ferbûn oan it Mercator-projekt fan de Fryske Akademy.

Kearnpublikaasjes 2010

• Arocena-Egaña, E., Douwes, R.M. & Hanenburg, M.H.N. (2010). *Frisian and Basque Multilingual Education: A Comparison of the Province of Fryslân and the Basque Autonomous Community*. Ljouwert: Mercator European Research Centre on Multilingualism and Language Learning.

• Faber, Niels R., Kristian Peters, Laura Maruster, Rob van Haren, René Jorna - "Knowledge management's role in the management of sustainable innovation". *International Studies of Management and Organization*, Vol. 40, No. 3, pp. 8-22.

• Moolenbroek, Jaap van & J.A. Mol (red.) (2010). *De abtenkroniek van Aduard. Studies, editie en vertaling* (Middelieuwse Studies en Bronnen, 121) Hilversum / Leeuwarden: Verloren, 373 pp **7**.

• Visser, Willem (2010). 'Historical gender change in West Frisian'. in: *Morphology*. Vol. 21, nr. 1, 31-56.

Wittenskiplike gearkomsten

De Fryske Akademy organisearre, al of net yn 'e mande mei oaren, njoggenentweintich symposia en kongressen. Sechtjin dêrfan wienen ynternasjonale. Dêrnjonken kamen hege wittenskiplike en bestjoerlike delegaasjes út

modellen foar it management fan taalbelied, mei spesjaal omtinken foar de betsjutting dêrfan foar de fierdere ûntwikkeling fan goed taalbelied foar de praktyk yn Fryslân.

Taalkunde

In konsortium fan Meertens Instituut, Fryske Akademy, Universiteit Leiden en Instituut voor Nederlandse Lexicologie krige in NWO-grut subdydye foar it Taalportaalprojekt, in online-grammatika fan it Standertnederlânsk en it Standertfrysk. In prototype fan in nije ferzje fan de yntegrearre Taaldatabank fan it Frysk is ûnderwilens beskikber op www.fryske-akademy.nl/tdb. Dêr wurde alle oerlevere Fryske teksten fan 'e iere midsieuwen **1** oant 1800 yn opnommen en in grut korpus fan teksten fan nei 1800.

Mei stipe fan de Ottema-Kingma-stichting waard in tekstedydye fan *Codex Unia* makke mei dêryn de âldste Fryske teksten út de provinsje.

Yn july organisearre de Fryske Akademy tegearre mei it Instituut

voor Nederlandse Lexicologie it 14de Euralexkongres **2**. Dat ynternasjonale wittenskiplike kongres foar leksikografy joech wiidweidich omtinken oan de leksikografy fan lytsere talen, c.q. minderheidstalen yn Europa en oan de wittenskiplike ferrijning en ynnovative technologyen yn de leksikografy fan de takomst. Har Majesteit Keninginne Beatrix **3**, dy't yn 1984 it papieren diel 1 fan it *Wurdboek fan de Fryske taall Woordenboek der Friese taal (WFT)*

1 De kaam fan Toarnwert (8e ieu) mei dêrop yn runetekens it Aldfryske wurd 'kobu' (= kaam)

Oksitanië en Sina op besite dy't ynteressearre wienen yn de opset en wurkwize en ek it mánске ynternasjonale netwurk fan de Fryske Akademy.

Promoasjebegielieding

Der rûnen seis ekstern finansierde promoasjetrajekten, dêr't yn ferbân mei de startdata noch gjin promoasje fan te ferwachtsjen wie.

Bûtengewoan faggroepslid Sosjale Wittenskippen prof.dr. Durk Gorter en prof.dr. René Jorna, faggroeps- haad Sosjale Wittenskippen, begelaten elk in eksterne promoasje.

De Fryske Akademy wurke mei oan de tariedingen fan de University Campus Fryslân en set dêrby foaral yn op de oplieding fan in nije generaaasje ûndersikers.

Websites

De Fryske Akademy hold yn 2010 seis websites yn 'e loft: www.fryske-akademy.nl www.hisgis.nl www.networkofschools.org www.mercator-research.eu www.mercator-network.eu www.euralex2010.nl

Njonkenfunksjes leden Ried fan Tafersjoch en direkteur-bestjoerder

De Ried fan Tafersjoch fan de Fryske Akademy bestie út:

- Foarsitter Marten Koopmans (1939), dêrneist ek foarsitter Stichting Bibliotheekservice Fryslân, foarsitter Raad van Beheer School Lyndensteijn, foarsitter Raad van Toezicht Stichting Limor, foarsitter Noordelijke AdviesRaad Politie en

yn ûntfangst naam, brocht it kompleete wurdboek by de iepeningssesje fan it Euralex-kongres online. De digitale ferzje stiet op: <http://gtb.inl.nl>.

Op basis fan it *WFT* is hydroegen oan de twatallige syktesaurus Aquabrowser fan Tresoar en de Bibliotheekservice Fryslân.

De faggroep is út ein set mei de planning fan:

- in nij Nederlânsk-Frysk oersetwurdbok, ek geskikt foar onlinetapassingen en as oersetapplikaasje.
- in nije op webtechnology basearre *Taalhelp* foar it Frysk, dy't breder tapasber is as allinnich foar Microsoft Office applikaasjes.

Skiednis en Letterkunde

De faggroepsleden hawwe har benammen en foaral mear ynternasjonale presintearre. De lêzingen hawwe in goede byrinspinge yn 'e foarm fan ynternasjonale publikaasjes.

Mei de grutte belangstelling foar de ferskate publykslêzingen is de faggroep stevich yn de Fryske maatskippij ferankere. De belangstelling foar HISGIS **4** (Historisch Geografisch Informatie Systeem, <http://www.hisgis.nl>)

Kolofon
© Fryske Akademy 2011, Ljouwert

Basisfoarmjouwing en opmeitsjen
Visser en de Graef Communicatie, Ljouwert

Fotografy
Visser en de Graef Communicatie, RG Fotowerk en Fryske Akademy

Printer
Hellinga Grafische Specialisten, Ljouwert

bliuwt oanhâldend grut, yn sawol Fryslân as dêrbûten. Sa waard no ek de provinsje Grinlân taheakke, en koe it wurk oan it HISGIS foar de provinsje Utert dien makke wurde. Der binne ek foarriedige ferzjes fan de dielen fan Drinte en Oerisel klearmakke.

Fan *De stinzen in middeleeuws Fryslân en hun bewoners* **5** fan drs. Paul Noomen is yn 2010 de tredde printinge útkommen, twa jier nei de publikaasje.

As nij ûndersyksprojekt honorearre it Frysk Genoatskip in oanfraach foar it dwaan fan argyfûndersyk yn Kew (Ingelân) nei de Fryske *Prize papers*. Dat is in wichtige stimulaasje foar de ûntwikkeling fan it ûndersyk nei de Fryske maritime skiednis fan de lermoderne Tiid.

Wurkferbannen en wurkgroepen

De folgjende wurkgroepen en wurkferbannen wienen warber yn 2010: de Musikologyske Wurkgroep, it Literêr-Histoarysk Wurkferbân, it Taalkundich Wurkferbân, de Wurkgroep Maritime Skiednis, it Biologysk Wurkferbân, it Genealogysk Wurkferbân, de Fryske Ried foar Heraldik en de Wurkgroep Akademylêzingen. >>

KONINKLIJKE NEDERLANDSE
AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

provinsje fryslân
provincie fryslân

Annual Report 2010

FRYSKE AKADEMY

>> continue reading

the Frisian Council for Heraldry and the Academy Lectures working group.

The Linguistics working group organised the fourth Day of Frisian Linguistics within the framework of 'October Knowledge Month'. Members of the Frisian Council for Heraldry cooperated on the new *Encyclopedie van Fryslân* and published articles on Frisian family arms, local arms and grave stones in Leeuwarden churches.

Members

The Fryske Akademy appointed eight new members ⁶. Professor Jouke van Dijk, professor Pim Kooij and Johanneke Liemburg were appointed on account of their contributions to science. Piet Hagen and Jelma Knol were appointed on account of their contributions to science and to Frisian culture. Klaas Bruinsma and Geart Benedictus were appointed for their contributions to Frisian culture

Statement of Income and Expenditure

	Realisation 2010	Budget 2010
Income total	€ 4.374.822	€ 3.871.850
Expenditure total	€ 4.178.583	€ 3.695.299
Balance	€ 196.239	€ 176.551

and Jeltje Kingma became a member on account of her continued interest in science and Frisian culture. Five members of the Fryske Akademy passed away in 2010, as far as we know. At present, the Akademy has 369 members.

Personnel and Organisation

At the beginning of 2010 the Fryske Akademy employed 61 (45.9 fte) staff members. By the end of the year, their number had decreased to 60 (45.3 fte): 21 (17.6 fte) scholars, 6 (5.4 fte) PhD students, 14 (8.8 fte) research support staff members and 19 (13.5) staff members working in the General Affairs Department. The Fryske Akademy employs 34 (27.6 fte) men and 26 (17.8 fte) women. The institute offered traineeships to 4 students from upper secondary vocational schools (*mbo*), 2 students from higher professional education institutions (*hbo*) as well as 3 university students.

The Fryske Akademy in 2010

In 2010 the Fryske Akademy built on the items assessed as 'very good, even excellent in places' in the 2009 Review report. In addition, the Akademy had to focus with a realistic view on the changes ahead, both threats and opportunities:

- A lump sum subsidy that was decreased structurally compared to the estimated long-range figures in the 2007-2012 *Masterplan* meant that the vacancies for a literary researcher and the endowed chair in this field were not filled.
- The results show that production is high, with increased attention to the international aspect. Generally speaking, the number of refereed articles, the number of chapters in books and the number of reports roughly doubled compared to 2009, even though the permanent research staff had decreased.
- The Provincial States promised to contribute 2.3 million euros to the costs of renovation and new constructions, which means that full realisation of the renovation plan discussed in the 2007-2012 *Masterplan* is feasible.

The discussion of threats and opportunities resulted in a new 2010-2014 *Strategic Policy Plan*, describing the Fryske Akademy's ambitions for the years ahead.

Social Sciences

The Social Sciences Research Group has three pillars: multilingualism, educational research, and social sustainability.

The Mercator Research Centre, part of the Research Group, focuses on multilingual regions in which regional or minority languages are spoken.

The Civil Society Platform to promote Multilingualism for Intercultural Dialogue, set up by the European Commission, is one of the Akademy's latest projects. Akademy researcher Cor van der Meer acts as chairman of the Education project working group.

The *Boppeslach* ('Success') project studies the effects of the provincial stimulation of primary education in the Province of Fryslân. In 2010, among other things, the starting situation of the schools was surveyed.

In the field of social sustainability, the *WaddenWelzijn* ('Wadden Well-being') research programme and an explorative research project into 'The Many Faces of Sustainability' were submitted.

Piet Hemminga, who has a doctorate in public administration, published his comparative research of European

Age distribution staff members

0 (0 fte)	< 25 years of age
17 (13.4 fte)	26-35 years of age
7 (5.5 fte)	36-45 years of age
18 (14.1 fte)	46-55 years of age
18 (12.4 fte)	56-65 years of age
0 (0 fte)	> 65 years of age

Endowed chairs

The Fryske Akademy advised the Board of Leiden University to prolong the appointment of Professor Hans Mol as endowed professor in Frisian History by five years.

It was proposed to double the appointment of Professor Rolf Bremmer as endowed professor in Frisian Literature at the same university to 0.2 fte. Arjen Versloot was appointed as endowed professor in the Frisian Literature at the University of Amsterdam for 0.2 fte.

In addition, the Fryske Akademy in cooperation with NHL Hogeschool and Stenden Hogeschool, and with financial support from the Province of Fryslân, have established a lectureship on the Frisian Language and Multilingualism in Education. Alex Riemersma, also involved in the Mercator Project of the Fryske Akademy, was appointed lecturer.

Core publications 2010

- Arocena-Egaña, E., R.M. Douwes & M.H.N. Hanenburg, *Frisian and Basque Multilingual Education: A Comparison of the Province of Fryslân and the Basque Autonomous Community*, Leeuwarden: Mercator European Research Centre on Multilingualism and Language Learning 2010.

- Faber, Niels R., Kristian Peters, Laura Maruster, Rob van Haren & René Jorna, 'Knowledge management's role in the management of sustainable innovation' in *International Studies of Management and Organization*, Vol. 40, no. 3, pp. 8-22.

- Moolenbroek, Jaap van & J.A. Mol (eds.), *De abtenkroniek van Aduard. Studies, editie en vertaling* (Middeleeuwse Studies en Bronnen, 121) Hilversum/ Leeuwarden: Verloren 2010, 373 pp ⁷.

- Visser, Willem, 'Historical gender change in West Frisian' in: *Morphology*. Vol. 21, no. 1, pp. 31-56 (2010).

Scholarly meetings

The Fryske Akademy organised, sometimes together with others, twenty-nine conferences. Sixteen of these conferences were international. In addition, distinguished scholarly and administrative delegations from Occitania and China came

public administration models for managing language policies, paying particular attention to their significance for the continued development of an effective language policy for the Frisian situation.

Linguistics

A consortium of the Meertens Institute, the Fryske Akademy, Leiden University and the Institute for Dutch Lexicology received a NWO ('Netherlands Organisation for Scientific Research') grant for its Language Portal project, an on-line grammar of Standard Dutch and Standard Frisian. A prototype of the latest version of the integrated Frisian Language Database is available on www.fryske-akademy.nl/tdb. It is to contain all Frisian texts passed down from the early Middle Ages ¹ up to 1800, as well as a large body of texts from after 1800.

A text edition of *Codex Unia*, containing the oldest Frisian texts in the province, was published with the support of the Ottema-Kingma Foundation.

In July, the Fryske Akademy organised together with the Instituut voor Nederlandse lexicologie ('the Institute for Dutch Lexicology') ². The international scientific congress for lexicography paid ample attention to the lexicography of the smaller or minority languages in Europe, as well as to the scientific innovation and innovative technologies concerning the lexicography of the future.

¹ The comb from Toornwerd (8th century) engraved with the Old Frisian word 'kobu' (=comb) in runes.

to visit, showing an interest in the set up and methods, as well as the extensive network of the Fryske Akademy.

Doctoral thesis supervision

There were six doctoral thesis projects in progress, all with outside funding, but not yet at the stage of completion. Professor Durk Gorter, associate member of the Social Sciences Research Group, and Professor René Jorna, head of the Social Sciences Research Group, each supervised external candidates.

The Fryske Akademy participated in the preparations for the University Campus Fryslân, focusing in particular on the education of a new generation of researchers.

Websites

The Fryske Akademy maintained six websites in 2010: www.fryske-akademy.nl, www.hisgis.nl, www.networkofschools.org, www.mercator-research.eu, www.mercator-network.eu, www.euralex2010.nl

Additional Positions of the Members of the Supervisory Board and the Managing Director

In 2010 the Supervisory Board of the Fryske Akademy consisted of:

- Marten Koopmans (1939), chairman; with additional positions as chairman of the Stichting Bibliotheekservice Fryslân, chairman of the Management Board of the Lyndensteijn School,

Her Majesty Queen Beatrix ³, who accepted the first volume (on paper) of the *Wurdboek fan de Fryske taal/ Woordenboek der Friese taal (WFT)* ('Dictionary of the Frisian Language') in 1984, put the full dictionary on-line during the opening session of the Euralex congress. The digital version is available at <http://gtb.inl.nl>.

Aquabrowser, the bilingual search thesaurus of Tresoar, and *Bibliotheekservice Fryslân* ('Fryslân Library Service') are partially based on the WFT.

The Research Group started work on:

- a new Dutch-Frisian translation dictionary, suitable for on-line application and translation application.
- A new webbased Taalhelp ('Language Help') for the Frisian language, which will be more broadly applicable than with Microsoft Office application alone.

History and Literature

The members of this Research Group were intentionally more visible on the international podia. Their lectures resulted in a number of international publications.

The wide interest in various lectures for the general public has given the

Colophon
© Fryske Akademy 2011, Leeuwarden

Design and layout
Visser en de Graef Communicatie,
Leeuwarden

Photography
Visser en de Graef Communicatie,
RG Fotowerk and Fryske Akademy

Printer
Hellinga Grafische Specialisten,
Leeuwarden

KONINKLIJKE NEDERLANDSE
AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

provinsje fryslân
provincie fryslân

Academy, as chairman of the board of the De Moanne Foundation, and as a deputy editor of the *The Low Countries* yearbook.

chairman of the Supervisory Board of the Limor Foundation, chairman of the Noordelijke AdviesRaad Politie and a member of the Raad van Afvaardiging Omrop Fryslân;

- Prof. Eric Reuland (1944), member; with additional positions as a professor of Language and Cognition at Utrecht University and as a member of the scientific council of the Utrecht Institute of Linguistics OTS;

- Folkert van der Meulen (1956), member; with additional positions as manager of the Noordelijke ProductiviteitsAlliantie Foundation with the NOM and as secretary of the Nationaal T&U Platform Foundation;
- Hans Bronneman (1946), member; with an additional position as vice-chairman of the board of the Interacademiale Opleiding Organisatiekunde Foundation with the Interuniversitair Centrum voor Organisatie- en Veranderkunde;
- Douwe de Vries (1942), member; with an additional position as chairman of the board of the Ottema-Kingma Foundation.

Managing Director

- Prof. Reinier Salverda (1948); with additional positions as Honorary Professor of the Dutch Language and Literature in University College London, as a member of the Scientific Council of the Wadden

